*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го ЛИСТОПАДА 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 29, 1966 No. 220. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 28 листопада, 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОЗПОРЯДИВ ЗМЕНШИТИ на 1,1 більйона дол. федеральні видатки на будову автострад в цьому фінансовому році, що скінчиться 30-го червня 1967. Це частина програми Президента зменшити федеральні видатки на 3 більйони дол. з тієї суми, яку схвалив Конґрес. На будову автострад мали видати 4.4 більйона дол., а тепер видадуть лгше 3.3 більйона дол. Це значить, що Уряд зменшив на 25 відсотків допомогу на будову шляхів.

ІНДЕКС ЦІН НА КОНСУМЦІЙНІ ТОВАРИ в жовтні збільшився на 0.4 відсотка і становив 114.5 відсотка більше в порівнянні з цінами з років 1957 - 1959. Від жовтня 1965 індекс цін збільшився на 3.7 відсотка. Це найбільше збільшення в одному році від 1959 року. Це значить, що в одному році доляр втратив на вартості на 3.7 цента, коли міряти його вартість його купною силою у відношенні до індексу цін.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ПОВІДОМИВ, що в 1967 р. збройні сили ЗДА потребуватимуть 600.000 рекрутів, на 300,000 менше, ніж в цьому році, коли всі роди збройних сил цієї країни мають збільшитися на 900,000 вояків, в тому 380,000 покликані до військового обов'язку, а решта 520,000 зголосилися як добровольці. В січні 1967 покличуть до військової служби лише 16,000 рекрутів, а давніше плянували 27,600. МекНамара заявив, що запотребування збройних сил в найближчому році буде на одну третю менше, в порівнянні з цим роком. Всі Збройні сили ЗДА при кінці ц.р. мають виносити 3,300,000.

ПРЕДСТАВНИКИ ЗОРГАНІЗОВАНОГО світу праці заявили, що вони вимагатимуть збільшення заробітних платень при заключуванні нових контрактів про працю в найближчому році, бо кошти прожитку в цьому році збільшилися на 3.7 відсотка. Представники Амергканської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій заявляють, що в жовтні ц.р. кошти прожитку збільшилися аж на 0.4 відсотка, тому треба, щоб усі робітничі спілки при заключуванні нових контрактів домагалися автоматичного збільшення заробітку у зв'язку зі збільшенням коштів прожитку.

ДЖ. ЕДҐАР ГУВЕР ЗАЯВИВ, що не має жодного доказу на те, що Лі Гарві Освалд не був єдиним вбивником президента Кеннеді. „Всі факти ведуть до єдиного заключення, казав директор Федерального Бюра Інвестиґацій Гувер, що Освальд сам доконав цього злочину". Під час слідства, твердить Гувер, не знайдено найменшої вказівки на те, щоб Освалд мав якихось спільників. Гувер вперше забрав слово в цій справі. Він твердить, що всі критики Звіту Комісії Воррена іґнорують факти, або фальшиво інтерпретують ці факти.

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗАСУДИЛА ІЗРАЇЛЬ за його збройний наїзд на прикордонне йорданське містечко Ес Сому 13 листопада ц. р., коли-то згинули 15 йорданських вояків і три цивілісти, а 150 мешкальних будинків були зруйновані. У 15-членній Раді Безпеки 14 голосували „за", а тільки Нова Зеляндія стрималась з поясненням що дана резолюція не дає конструктивної розв'язки затяжного ізраїльсько - арабського конфлікту. Ізраїль програв дипломатично але вважає далі що діяв правильно відплачуючись за попередні арабські саботажі. Рада Безпеки загрозила Ізраїлеві гострішими саботажами.

САВДІ АРАБСЬКИЙ КОРОЛЬ ФЕЙСАЛ ЗАПРОПОНУВАВ йорданському королеві 10.000 своїх вояків задля оборони Йорданії проти атак збоку Ізраїлю, — йорданський король Гуссейн прийняв пропозицію. Проти Гуссейна відбулись триденні демонстрації в йорданській частині Єрусалиму й інших містах, як ніби надто лагідного супроти Ізраїлю. Йорданське військо, Арабський Леґіон, здавило заворушення. У Йорданії проголошено примусову рекрутацію всіх мужчин від 18 до 40 року життя.

У МОСКВІ ПЕРЕБУВАВ МИНУЛОГО Й ЦЬОГО ТИЖНЯ британський міністер закрдонних справ Джордж Бравн, який конферував з Громиком та іншими совєтськими лідерами. Коментатори стверджують, що ті відвідини не дали кращого висліду для справи замирення у В'єтнамі, як усі попередні.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД НАКЛАВ РУКУ НА ФАБРИКУ ФОРДА в Александрії, вартости три мільйони долярів, подавши за формальну причину, що Форд винен Єгиптові 1,800.000.000 дол., як незаплачене мито. Речник Форда заявив, що за всі частини, що приходять до тієї фабрики, оплачується мито, але Єгипет хоче ще окремого мита за випродуковані там готові автомобілі. Насправді — це пімста Єгипту за згоду Форда заснувати філію в Ізраїлю.

ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИЙНЯЛА ПОСТАНОВУ, щоб усі атомові держави припинили взагалі всі ядрові експерименти, отже також під землею. ЗДА й СССР у принципі погоджуються, але розходяться в поглядах щодо потрібної контролі. Резолюцію прийнято 72 голосами, без спротиву, зате при 48 неприявних або не голосуючих.

В АВСТРАЛІЇ І В НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ ВІДБУЛИСЯ в минулу суботу 26 листопада — там була тоді вже неділя 27 листопада — парляментарні вибори. В обох тих країнах перемогли урядові партії і затвердили при владі австралійський уряд прем'єра Гаролда Голта та новозеляндський уряд прем'єра Голіока. В обох країнах ті вибори схвалили проамериканську політику урядів і вислання ними військових частин до Південного В'єтнаму проти комуністів.

82 ОСОБИ ЗГИНУЛИ В КАТАСТРОФІ болгарського літака совєтського типу „Ільюшин", який розбився біля Братислави, летючи з Софії до Східнього Берліну. Між загинулими є видатні комуністи з Чіле, Арґентини, Бразилії, Гондурасу й Японії, які були на болгарському комуністичному збіговищі в Софії. Згинули теж болгарський амбасадор у Східній Німеччині Іван Бухваров та болгарська оперова зірка Катя Попова.

У ПЕЙПІНГУ ВІДБУЛАСЯ НОВА ВІЙСЬКОВА ПАРАДА, в якій 50.000 війська і „червоноґвардійців", як військова резерва, маршували перед трибуною, на якій стояли Мао Тсе - тунґ і військовий міністер Лін Піяо. Але приявними були також президент Лію Шао-чі та партійний секретар Тенґ Гшіяо-пінґ, предмети критики збоку червоноґвардійців.

В НЕДАЛЕКОМУ МАЙБУТНЬОМУ — НА МІСЯЦІ

На малюнку показано, як залога висланого на Місяць американського космічного корабля Аполло - Сатурн інсталює на поверхні Місяця різного роду інструменти, що будуть досліджувати діяння Сонця на Місяць, його маґнетичне поле тощо. Зроблені спостереження й дані ці інструменти будуть пересилати на Землю протягом одного року.

Конґресмен Боґґс передбачає збільшення податків на 10 до 15 більйонів

Вашинґтон. — Провідник демократичної більшости в Палаті Репрезентантів конґресмен Гейл Боґґс заявив в окремому інтервю, що Президент Джансон запропонує Конґресові в найближчому році збільшити прибуткові податки на 10 до 15 більйонів. Конґресмен Боґґс заявив, що, на його думку, збільшення прибуткових податків є „економічною конечністю", і тому Президент мусітиме запропонувати це збільшення. Але конґресмен заявив, що це є його власна думка, бо він на цю тему не розмовляв із Президентом. Та він був цілу п'ятницю на фармі Президента в Тексасі, де Президент конферував із конґресовими провідниками обидвох партій. Дорадники Президента радять йому, щоб із рішенням про збільшення податків зачекав до 10 грудня, коли буде відомо, на скільки збільшаться інвестиції промислових фірм в найближчому році, які будуть потрібні видатки на війну у В'єтнамі. Бувший голова Ради Економічних Дорадників Президента Волтер Геллер передбачає, що в найближчому році зменшиться темп економіки, але не буде економічної знижки. Геллер рекомендує збільшити податки на 5 відсотків в найближчому році. 5. відсотків — це значить понад $ 10 більйонів.

Проф. д-р Е. Жарський переобраний на голову Шкільної Ради УККА

Ню Йорк. — В суботу, 26-го листопада 1966, тут в залях УНДому відбувся З'їзд Делеґатів Шкільної Ради при УККА. У З'їзді брали участь уповноважені делеґати шкіл українознавства, приналежні до сітки шкіл Шкільної Ради, як зі Сходу Америки, так із Заходу (Шикаґо, Дітройт, Клівленд і інші). З'їздом проводила президія у складі: В. Данилович, В. Лотоцький і д-р Е. Жарський.

Звіти голови Шкільної Ради д-ра Е. Жарського та референтів виявили незвичайно широку і всесторонню працю Шкільної Ради. На окрему увагу заслуговує її видавнича діяльність. Усі відділи шкіл українознавства є забезпечені відповідними підручниками. Шкільна Рада подбала також про підготовку нових учительських кадрів. Дбають про те Педагогічний Інститут у Ню Йорку та його філії в Шикаґо, Дітройті і Філядельфії. Багато уваги приділюється дошкільному секторові.

Після жвавої дискусії уділено уступаючій Управі абсолюторію. Нову Управу обрано у складі: д-р Едвард Жарський — голова; містоголови — дир. Володимир Лотоцький та інж. Данило Березовський; члени — д-р Кость Кисілевський, д-р Юрій Мачук, інсп. Іван Василишин, проф. Михайло Лисогір, проф. Ірина Пеленська, проф. Степан Стецик і проф. Юрій Спільниченко; Контрольна Комісія — д-р Василь Стецюк, д-р Петро Ісаїв і дир. Самуїл Мухин.

Українська громада Ню Йорку відвела на вічний спочинок пок. інж. Олександра Гладишовського

Ню Йорк. — Померлого в минулу середу 23 листопада видатного українського громадського й політичного діяча, дипломата й кооператора, інженера Олександра Гладишовського, похоронено в суботу 26 листопада на українському цвинтарі в Савт Бавнд Бруку. Похоронні обряди відправили священики о. Гузар, о. Ліщинський, о. Кекіш і о. Рабій, а над свіжою могилою промовляв від Об'єднання „Самопоміч" Юліян Ревай. На Панахиді в похоронному закладі П. Яреми, яка відбулася в четвер 24 ц. м., та яку відправив о. Гузар, промовляв д-р Я. Падох ід Т-ва Лемківщина, почесним членом якого був Покійний. На Панахиді в п'ятницю 25 ц. м., що її відправили оо. Гузар, Кекіш і Ліщинський, промовляли інж. Рубель від колишніх товаришів Покійного з Товариства українських студентів політехніки у Львові „Основа", інсп. І. Василишин від колишніх співробітників Покійного з управи табору „Орлик" у Мюнхені та від Відділу „Самопоміч" в Ню Йорку, д-р І. Козак від Нюйоркського Відділу Об'єднання б. вояків українців в Америці, інженер І. Заяць від Т-ва укр. інженерів і дир. І. Шепарович від Товариства українських кооператорів. На обох Панахидах було дуже багато громадян, приятелів і знайомих Покійного, що втішався загальною пошаною і симпатією.

У В'єтнамі буде 48-годинне перемир'я на Різдво й Новий Рік

Сайґон. — Південно-в'єтнамський комуністичний т. зв. Фронт Національного Визволення проголосив через своє підпільне радіо, що він пропонує перевести воєнне перемир'я по 48 годин — від 7 год. ранку 24 грудня до 7 год. ранку 26 грудня ц.р. і від 7 год. ранку 31 грудня до 7 год. ранку 2 січня 1967 року. Те саме повідомлення передало північно-в'єтнамське радіо з Ганою. Американські й південно-в'єтнамські військові командування не дали ще своєї офіційної відповіді, але — за газетними повідомленнями — вони напевне приймуть ту пропозицію. Хоча Папа Павло VI й пацифістичні кола в Об'єднаних Націях суґерували, щоб у цьогорічному Різдвяному періоді перевести довше перемир'я у В'єтнамі, яке — може — дало б поштовх до переговорів про перманентне перемир'я, як вступ до мирових переговорів, проте американські військові кола зразу ж заявились проти такого проєкту, вказавши на досвід з минулого, що кожне довше перемир'я комуністи використовують для масового перекидання реґулярних північно-в'єтнамських військ на південь та до скріплення своїх позицій. — Тим часом у Південному В'єтнамі американці продовжують свою нову воєнну стратегію — глибокими випадами в джунґлію та примушуванням ворога до льокальних сутичок внеможливлювати ворогові переведення його офензивних плянів та зіштовхування його постійно тільки до оборони, щораз нової дисльокації військ та змінювання позицій, щоб виминати великі битви з американцями, що їх комуністи мусять — через брак летунства й далекобійної артилерії — невідхильно програвати.

У Західній Німеччині прийде до влади уряд „великої коаліції"

Бон. — Десиґнований Християнсько - демократичною партією на нового канцлера Курт Ґеорґ Кізінґер і лідер Соціял-демократичної партії Віллі Брандт проголосили на спільній пресовій конференції засадничу згоду на створення „великої коаліції" названих двох найбільших західньо - німецьких партій. Вона в 496-членному парляменті разом розпоряджадимуть 447 голосами, залишаючи в опозиції тільки невеличку партію вільних демократів, які спричинили затяжну урядову кризу, відкликавши своїх членів з уряду Людвіґа Ерґарда. Частина соціял-демократів — з Баварії, Шлесвіґ-Гольштейну і Вюртемберґії — противиться коаліції з християнськими демократами, поручаючи коаліцію з вільними демократами, бо тоді соціялістичний лідер Віллі Брандт став би канцлером. Проте сам Віллі Брандт і його колеги з партійного проводу вказують, що коаліція з вільними демократами дала б новому урядові більшість всього шости голосів в парляменті і тому була б дуже непевна. Новий уряд має бути створений в найближчих днях. Віллі Брандт займе, мабуть, становище віце-канцлера і міністра закордонних справ. До нового уряду ввійде також колишній військовий міністер в уряді Конрада Аденаувера, Франц Штравс. Курт Ґеорґ Кізінґер оприлюднив з тайних документів донос, зроблений проти нього за часів Гітлера, що він, Кізінґер, є ворожий гітлеризмові.

На голову СУМА обрано мґра Євгена Гановського

Ню Йорк. —Під час XI-З'їзду Спілки Української Молоді Америки, що відбувся тут в днях 26 і 27 листопада в залях готелю Статлер-Гілтон, обрано на голову СУМАмерики мґра Євгена Гановського. Крім нього до Управи СУМА були обрані: Л. Футала — перший заст. голови, М. Семанишин — другий заст. голови, І. Кобаса — референт преси й інформації, інж. М. Барацький — керівник юнацтва, мґр. Вол. Будзяк — керівник зовн. зв'язків, М. Яремко — орг. референт, Г. Цебрій — секретар М. Климко — фін. референт, Т. Мельник, спорт. референт, М. Шашкевич — госп. референт, Ст. Бура — реф. жіноцтва. Члени Управи: І. Заяць, К. Василик, Т. Цішкевич, Хр. Губіцька, В. Левенець, М Яременко, В. Костик, інж. М. Почтар, М. Гаврилюк, З. Галькевич та Б. Ґоянюк. На голову Контрольної Комісії обрано М. Шміґля і на голову Тов. Суду Ю. Бурлаку. З'їздом проводила президія в складі: А. Никончук — предсідник, Т. Чурма і М. Лисяк — заступники предсідника, Марія Гаврилюк та І. Цішкевич — секретарі. Увечері в суботу 26 листопада, відбувся бенкет, на якому гол. промову виголосив д-р Михайло Кушнір, і після бенкету з'їздовий баль.

Союзівка відзначила Свято Подяки традиційними стравами й імпрезами

Союзівка, Кергонксон. — Кількадесят родин з ближчих і дальших околиць провели Свято Подяки та зв'язаний з ним довший кінець тижня на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах. Союзівка гостила їх традиційними стравами із „обов'язковим" індиком у спеціяльно з цієї нагоди удекорованій гостинниці та святочно застелених столах. Крім родинного Свята Подяки в тому часі відбулася на цій оселі зустріч членів Ліґи Української Молоді Північної Америки з участю її репрезентантів з багатьох стейтів, включно з віддаленими, як Мишиґен, Іллиной та Північна Каролайна. На оселі перебувала також група мисливців. В суботу, 26-го листопада, відбулася мистецько - розваговa імпреза із виступами танцювального ансамблю „Верховина" з Ботервліт та молодої співачки - солістки Клавдії Коваль, яка виконала ряд пісень при власному акомпаніяменті на ґітарі. Після імпрези була забава. В неділю, 27-го листопада перед полуднем гості взяли участь у Службі Божій, яку відправив о. Любомир Гузар.

Попередньої неділі, 20-го листопада, на Союзівці побували — з власної ініціятиви — впродовж двох годин в обідовій порі члени підсовєтсько - української місії до Об'єднаних Націй поети Дмитро Павличко та Іван Драч, що приїхали на оселю в товаристві п. Антона Шумейка за спеціяльним дозволом, бо — як відомо — членам совєтської місії заборонено віддалятися від Ню Йорку дальше, як 60 миль. Вони оглянули оселю та її численні приміщення й устаткування для гостей, інтересуючись зокрема мистецькими творами Едварда Козака та інших наших мистців.

Кость Варварів членом американської делеґації на генеральній конференції ЮНЕСКО в Парижі

Вашинґтон, Д. К. — Дня 25-го жовтня ц. р. розпочалась в Парижі 14-та Сесія Генеральної Конференції Організації Об'єднаних Націй для справ Освіти, Науки і Культури — ЮНЕСКО, яка є одною з найчисленніших (120 членів - держав) і за своїм мандатом одною з найрізнородніших організацій в системі ОН. Головнішими точками програми Конференції, яка триватиме шість тижнів і збігається з 20-тилітнім ювілеєм Організації є: проблема допущення комуністичного Китаю до ОН; вклад ЮНЕСКО для консолідації світового миру; роля ЮНЕСКО в змаганні до ліквідації колоніялізму і расової ненависти; роля ЮНЕСКО в піднесенні культурного, наукового і соціяльного рівня недорозвинених країн Азії, Африки і Латинської Америки, як також цілий ряд суто програмових проблем, як, наприклад, узгіднення принципів міжнародної співпраці на відтинках культури, освіти і науки; формулювання національних плянів розвитку в згаданих трьох галузях, зокрема в ново - посталих державах світу й ін. В рамках цієї ж Сесії відбувається також Конференція Круглого Стола на тему „ЮНЕСКО і його роля для світового миру з перспективи 20-тиліття". Серед учасників Круглого Стола є цілий ряд визначних вчених — філософів, соціологів, як також 4 лавреати Нобелівської Нагороди за заслуги для миру в світі. Членом 16-тичленної американської делеґації, яку очолює асистент Державного Секретаря Чарлз Френкель, є наш земляк Кость В. Варварів, який від деякого часу працює експертом в справах міжнародних організацій в Державному Департаменті ЗДА.

Бруклинська парохія св. Духа відзначила 30-ліття Священства о. декана Володимира Андрушкова

Бруклин, Н.Й. — Парохія св. Духа в Бруклині-Північ в неділю 27-го листопада відзначила 30-ліття Священства свого пароха і нюйоркського декана о. Володимира Андрушкова. Відзначенням займався окремий Комітет під проводом д-ра Мирона Зарицького. Це парохіяльне свято складалося з двох частин. О год. 4-ій по пол. о. декан В. Андрушків відправив Вдячну св. Літургію в сослуженні оо. О. Крохмального і В. Краєвського в присутності Стемфордського єпископа Кир Йосифа Шмондюка. Присутні були оо. прелати І. Стах і К. Прийма та генеральний вікарій о. Е. Манастирський, о. протоігумен М. Когут ЧСВВ та коло 30 священиків. Вірні виповнили церкву під час Служби Божої, до якої гарно співав хор церкви св. Духа під проводом Л. Рейнаровича. Проповідь (по-українськи й англійськи) виголосив о. С. Квартуччі. Він з одушевленням говорив про значення св. Тайни Священства. Священик, казав проповідник, заносить просьби своїх вірних до Бога, і від Бога передає їм потіху в різних турботах життя. Ювілят щиро працює для добра й спасення своїх вірних. Побіч церкви стоїть гарний будинок цілоденної школи, яка має зберегти вірних при українському обряді та для свого українського народу. Зараз пі-

(Закінчення на 4 стор.)

Архієпископ Ігор помер у Ню Йорку

Ню Йорк. — В останній хвилині, як це число „Свободи" вже йшло на пресу, наспіла сумна вістка, що тут минулого четверга, 24-го листопада, помер український православний архиєпископ ВПреосв. Ігор Губа, колишній старшина Армії УНР. Похорон відбувся в суботу, 26-го листопада, на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку. Чину похорону доконав Архиєпископ УПЦ в ЗДА Владика Мстислав у сослуженні духовенства.

Ляйтенант Михайло Курляк згинув у катастрофі

Вашинґтон. Ляйтенант фльоти Михайло Курляк, випускник морської академії в Аннаполісі в 1964-му році, згинув трагічно в летунській катастрофі під час військових вправ над Середземним морем минулого тижня, осиротивши дружину й дочку. Його поховано з військовими почестями на національному цвинтарі Барранкас на Флориді. Батько Михайла є ляйтенантом-комодором фльоти, а його дядько. Степан Курляк, є довголітнім урядовцем в касовому відділі в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Сл. п. Михайло Курляк

„Тризуб" переміг „Гелленік" 4:0 в Атлантік Ситі, Н. Дж.

В товариських футбольних змаганнях, які відбулися в Дні Подяки в просторій Конвенційній Залі в Атлантік Ситі, Н. Дж., „Тризуб" здобув переконливу перемогу 4:0 над грецькою дружиною „Гелленік", яка займає тепер перше місце в показнику „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу в Ню Йорку. Стрільцями воріт у цій престижевій перемозі були: Макаріон 2, Бенітез і Мендез. Ціла дружина „Тризуба" заграла винятково гарно ці змагання, яким приглядалося 1,500 осіб.

Змагання „Тризуба" і „Чорноморської Січі" за першість АФЛіґи, які визначено на неділю 27 листопада, були відкликані.

УСТ Рочестер відбув минулої неділі, 27 листопада, футбольні змагання з Мадярським СК, які закінчилися перемогою УСТ звислідом 4:1. Ворота для УСТ здобули: Ігор Кураш 2, Ігор Кутинський 1, Ронaльд Мідленд 1.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Надії републіканців

Американські вибори з 8 листопада цього року вже тепер гостро зактуалізували питання, як воно буде за два роки, коли обиратимуть нового президента. Якщо перед отими недавніми виборами мало-хто міг сумніватися в тому, що 1968 року знову переможе Линдон Б. Джансон, єдиний і незаперечний кандидат Демократичної партії, то вислід виборів з 8 листопада пересунув проблему можливої вигри Республіканської партії з пропаґандивних і теоретичних міркувань у сферу реальної можливости. Сталося це тому, що з сімох найчисленніших стейтів республіканці здобули губернаторські становища у 5-ох стейтах: Каліфорнії, Ню Йорку, Пенсилвенії, Огайо та Мішиґені. І хоч у шостому великому й промисловому стейті Іллиной залишився демократичний губернатор, то перемога нового республіканського кандидата над давнім демократичним сенатором у тому стейті вказувала теж на послаблення демократичних впливів. Отож, коли б те голосування з 8 листопада цього року повторилося в 1968 році, то число електорів із названих найбільш залюднених стейтів дало б уже перевагу республіканському кандидатові на президента.

Не дивниця, що в республіканському таборі зчинилась метушня і очі звернулись на президентські вибори, що відбудуться за два роки. Є ще один момент, який збільшив шанси республіканців: вони дістали між обраними губернаторами й сенаторами кілька видатних постатей з іменами й прикметами, що можуть бути атракційними для всього народу. Мішиґенський губернатор Джордж Ромні, який вдруге виграв великою більшістю у тому центрі автомобільного промислу, каліфорнійський новообраний губернатор Роналд Ріґен, що виграв великою більшістю проти демократичного сенатора Едмунда Бравна, проти якого в двох попередніх виборах програли були такі республіканські „аси", як колишній голова республіканської більшости в Сенаті Віллям Новленд і кол. віце-президент Ричард Ніксон, та іллинойський сенатор Чарлз Персі — це постаті понад пересічну міру. Значно виграв на авторитеті нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер, який переміг утретє великою більшістю голосів та вище названий Ричард Ніксон, який — хоч персонально ніде ні на що не кандидував — з великим успіхом аґітував у 30-ох стейтах і найдокладніше з усіх передвиборчих „пророків" передбачив вислід виборів.

Але республіканська верхівка, яку два роки тому роз'єднала була кандидатура сенатора Беррі Ґолдвотера і виборча катастрофа, ще далі поділена в поглядах на політику партії та в персональних взаєминах. Тому на зустрічі названих угорі двох губернаторів — Рокефеллера і Ромні — на порторіканському острові кілька днів тому говорилося про потребу перевести передусім згоду в партійному сімействі. Над цією проблемою напевне працюватиме передусім голова Республіканського Крайового Комітету Рей Блісс, якому приписують головну заслугу організаційного „воскресіння" партії після катастрофи з-перед двох років.

Очевидно, що всі передбачення на тему виборів у 1968 році не мають ще поважного значення, бо в міжчасі може радикально змінитися коньюнктура і можуть відпасти всі ті моменти, які тепер продиктували виборцям голосувати за республіканців. Президент Джансон — надзвичайно вдумливий політик. Тому, наприклад, його звернена до Д. Д. Айзенгавера просьба поїхати до Південної Азії і на Далекий Схід з інформаційною місією доброї волі — дуже зручний задум. Якщо уряд президента Джансона прийме суґестії Айзенгавера щодо В'єтнамської війни — відпаде одна з головних причин, з яких республіканці атакували Уряд Джансона. Може також радикально змінитися господарська ситуація, — Уряд може мати значні успіхи в боротьбі проти інфляції, може припинитися зріст цін, може зрости авторитет Америки у широкому світі, а з цим також — авторитет Демократичної партії, яка все ж має поважну більшість в обох палатах Конґресу і голова якої перебуває у Білому Домі.

Кажуть поважні коментатори, що в минулих виборах не виграла ніяка партія, а виграла двопартійна американська система. „Лявінна перемога" демократів у 1964 році не знищила тієї системи, тільки трохи захитала рівновагу. Останні вибори дають рівні шанси обом партіям ділово співпрацювати в Конґресі й — підготовлятися до президентських виборів у 1968 році наявними конструктивними ділами у 50-ох стейтах і на федеральному терені між двома океанами.

Віктор Приходько

ВАЖЛИВИЙ ДОКУМЕНТ

На початку листопада ц. р. вміщено в „Свободі" повідомлення Виконного Органу УНРади про те, що Союз Визволення Народів СССР, так зв. Паризький Бльок, підписав з т. зв. Кронштадською Групою спільний комунікат про координовані дії в боротьбі з совєтським режимом — комунізмом - большевизмом.

Особливістю цього документу є те, що в ньому вперше фіґурує російська група поряд з групами поневолених націй СССР та з українською, чого досі ніколи не бувало. Не було цього протягом майже цілого півстоліття, починаючи від революції 1917 року.

Що ж, властиво, сталося, які зайшли факти, що уможливили підписання цього документу?

Ці факти, до певної міри, вже відомі нашим громадянам, що ближче цікавляться політикою. А передусім цим фактом був знаменний виступ в російській пресі відомого російського журналіста Євгена Петрова - Скитальця з новими, незвичними для російських журналістів та політиків заявами про те, що в боротьбі із совєтським комунізмом еміґрація з кол. Росії мусить виступати спільно й солідарно, і, як наслідок цього, має прийти до замирення між російською еміґрацією, з одного боку, та еміґраціями поневолених національностей кол. Росії — з другого.

Замирення — на яких умовах? Отже, на тій головній умові, що російська еміґрація має признати право всіх національностей кол. Росії на їх повне національно - політичне самовизначення. Зокрема, всі народи, що проголосили в 1917 і дальших роках свою державну самостійність чи автономію мають повне право по упадку большевиків на їх відновлення.

Ці заяви для російської еміґраційної маси були аж надто незвичними й революційними, і на їх автора, Петрова - Скитальця, дощем посипались статті, що гостро відкидали його ідеї. Але Петров - Скиталець не поступався, бо на його боці була логіка й правда. Дійсно, яка логіка відмовляти у праві на повну політичну незалежність старій европейській нації — Україні, в той час, коли світ переживає кінець імперіялізму та колоніялізму, і самостійність дістають малі, нікому невідомі, з первісною культурою, африканські народи? Та й щодо самої Росії: доки вона буде виконувати ролю жандарма на чужих і далеких кордонах, в той час, коли сама потребує сил і засобів для свого впорядкування та піднесення свого злиденного життьового стандарту. І ще одне: цих ідей про самостійність націй не перетравлює стара російська еміґрація, що цілий свій вік виховувалась на засадах царської Росії, але тепер інакше на ці справи дивиться російський народ там, по тім боці, де все ж існують політичні формації, хоча б чисто формально, з фіктивними правами самостійних.

Ця полеміка, що провадилася бігом останніх п'яти років, як і всяка боротьба ідей, мала свої наслідки: одні утверджувались у своїх старих поняттях, інші присднувались до нових ідей, у захист яких, як відомо, виступив і Американський Конґрес із своїм законом про Поневолені Нації СССР. Так, власне, створилась та громадськість, що, хоч і розсипана територіяльно, об'днується навколо так зв. Кронштадтського Тезису — Кронштадтської Групи.

Започаткована справа виказувала надії на успіх, ідеолог Кронштадтського Тезису захоплювався працею, як несподівано рік тому, у вересні 1965 р., невблаганна смерть перервала його життя на 60-му році.

Смерть Євгена Петрова-Скитальця була тяжким ударом для молодого руху. Але, на щастя, провід руху перейняли на себе інші люди, і із стадії абстрактної пропаґанди він перейшов до конкретної політичної акції.

Виявом цього і є документ з 5 жовтня 1966 року.

Суть того документу коротко подано в повідомленні „Свободи" на початку цього місяця. Нині повторюємо найважливіші точки:

Представники неросійських груп, приналежні до Ліґи Визволення Народів СССР, і представники російської Кронштадтської Групи прийшли до висновку, що для створення протикомуністичного фронту вони можуть співдіяти і виступати разом на таких основах:

а) Сприяння поваленню комуністичної диктатури на всій території сучасного Совєтського Союзу і встановленню справді демократичного, трудового, народного ладу, без відродження визискувачів.

б) Визнання повної рівности всіх народів СССР та їх права на національний розвиток, самовизначення й державну незалежність та забезпечення здійснення цього права. Мірою падіння комуністичної диктатури, народи Совєтського Союзу встановлюють на своїх національних територіях суверенну владу, як самостійні держави, за посередництвом своїх, обраних демократичним шляхом національних установчих виборів і своїх національних урядів. Лише національні збори і уряди кожної незалежної держави встановлюють у себе політичний, соціяльний та економічний лад і вирішують питання їх взаємовідносин з іншими народами та державами.

в) Кронштадтська Група російської еміґраційної громадськости уважає найбільш доцільним, головно з міркувань економічного і культурного характеру, щоб в майбутньому на території теперішнього Совєтського Союзу постала „Співдружність" окремих республік, підкреслюючи при цьому, що така „Співдружність" повинна бути створена на основах правдивої рівности і добровільности. Неросійські групи, об'єднані в Лізі Визволення Народів СССР, прямують до віднови на територіях їх народів незалежних демократичних держав, уважаючи, що ці держави, без приступлення до „Співдружности", плянованої Кронштадтською Групою, матимуть добросусідські і приятельські відносини з демократичними державами російського та інших народів. При тому беззастережно визнається, що питання майбутніх взаємовідносин між народами теперішнього Совєтського Союзу, як і іншими народами, можуть визначити лише вибрані демократичним способом національні установчі збори чи парляменти та уряди окремих суверенних держав цих народів.

Як можемо констатувати, справу майбутніх прав і майбутнього устрою теперешних поневолених націй подано ясно й точно, так само виразно зазначено можливе відношення окремих націй до ідеї „Содружества".

Положення ідеальне і, здавалося б, нічого більшого не можна ждати. Але не мусимо забувати, що тимчасом це — лише документ. Правда, документ великого значення, бо трактується в ньому справа майбутнього світової імперії, із 230 мільйонами населення, в тому числі із 100 мільйонами менших народів, що мріють про свою свободу. До здійснення цього великого ідеалу прикладають тепер свою доброзичливу руку й представники найбільшого, але теж поневоленого російського народу. Було б великою легковажністю говорити тепер про якісь ближчі практичні можливості. Подається ідея спільної моральної дії, сила якої в її правді, справедливості та в конечному логічному упадкові злочинного режиму.

Щодо української еміґрації у вільному світі, то підписаний документ відкриває перед нею нові перспективи і накладає великі завдання. Після російського 'народу', Україна є найбільшою нацією серед народів СССР, а тут, у вільному світі, найчисленніша і може найсильніша еміґрація. І те й друге накладає на нас спеціяльні, відповідальні завдання. Треба признати, що ми займаємося переважно своїми внутрішніми еміґраційними, часто дуже дрібними справами, витрачаючи на них час, енерґію та засоби. Тим часом призначення України у сучасності й майбутності далеко важливіше, ширше й відповідальніше. І над цим мають добре застановитись наші політичні мужі...

● **Генерал Лаймен Лемніцер і бельгійський прем'єр Поль Ванден Бейнан** взяли участь у церемонії відкриття пропам'ятної плякети на камені, яким розпочато будову великого будинку, чи пак комплексу будинків недалеко містечка Касто у Бельгії, де буде приміщена головна кватира збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО). Ця головна кватира мусіла перенестись з-під Парижу на вимогу президента Франції де Голля.

● **Японська преса зняла крик**, коли виявилось, що у новенькому автомобілі, що його замовлено для імператора Гірогіто за 30.000 дол. в японській автомобільній фабриці, автоматична трансмісія носила напис „Мейд ін ЮСА". Деякі японці вважають, що це „втрата обличчя" японського автомобільного промислу. Гірогіто має ще три британські ролс-ройси, одного каділака, одного німецького бенца й одного австрійського даймлера.

Юрій Кульчицький

УКРАЇНА: ДЕРЖАВА ЧИ КОЛОНІЯ

II

З пропаґандивних мотивів Москва дозволила УССР підписати договори з Болгарією, Мадярщиною, Румунією, Фінляндією, Італією і взяти участь у Дунайській конвенції 1948 року. Однак, УССР не допущено до підписання договорів з Польщею та Чехо - Словаччиною, хоч у тих договорах мова йшла про кордони України.

Колоніяльне становище України характеризує ще й такий факт: У серпні 1947 р. британський шарже д'аффер у Москві запропонував обмін дипломатичними місіями між Британією і УССР. Не задоволений відповіддю, яку дала йому Москва, він поїхав до міністерства закордонних справ УССР, але й там почув ту саму відповідь — ні! Або другий факт: М. Дуфі, від'їжджаючи з України, просив, щоб йому видали на виїзд „українську візу". Це, очевидно, викликало збентеження в уряді УССР, але кінець - кінцем він її таки дістав. Його віза мала нумер 100,001. Дуфі був переконаний, що це вперше уряд УССР видав таку візу, бо всі, що подорожують по СССР, їдуть з совєтськими візами.

Головна роля міністерства закордонних справ УССР вітати чужинецьких дипломатів у Києві та поповнювати „українську" делеґацію в ОН. Проф. Аспатуріян у своїй праці згадує, що це міністерство має три функції: церемоніяльну, символічну та орнаментальну.

Нечувана в дипломатичному світі річ, щоб міністра закордонних справ якоїсь поважної держави призначили амбасадором до маленької, новопосталої країни, де люди ще ходять голі. А проте, це сталося, коли Лука Паламарчук став амбасадором в одній з африканських малих країн.

Отак виглядає українська закордонна політика! Можна сказати, що ще не дозрілі народи мають куди кращі дипломатичні зв'язки з іншими народами, як 45-мільйоновий український нарід з тисячолітньою культурою.

Україна та її роля в СССР

Щоб зрозуміти шовіністичну політику Москви супроти „суверенної Української ССР", треба зрозуміти ленінську національну політику, яка залежить від кожночасної ситуації в СССР і іґнорує „буржуазний парляментаризм". В періоді світової війни, про який була мова вище, ми бачили, як змінилася політика Москви супроти України в той критичний для совєтського режиму час. Політику, яка в 1918 р. привела большевиків у Кремль, вміло застосовують і сьогодні. Ленін ту політику назвав „один крок вперед — два назад". Щождо „буржуазного парляментаризму", то Ленін, як і Сталін, вдавалися до нього тоді, коли їм було вигідно. Це можна яскраво представити на прикладі всеросійських Установчих Зборів 1918 року, що їх большевики нібито підтримували, а потім з наказу Леніна розігнали багнетами.

У 1920-ох роках українська наука, література, мистецтво і державне думання переходили період великого піднесення. Український націонал - комунізм ставав для Москви поважною небезпекою. Тож в 1930-их роках Сталін розпочав свій кривавий бенкет. За короткий час понад двісті українських науковців „вичищено". Вісімдесят відсотків української інтеліґенції загинуло в часах розкуркулення, голоду і масових арештів. Почалася нагінка проти всього українського.

В 1934 р. найбільшого совєтського історика - марксиста засуджено за те, що „недоцінював" героїв царської Росії. І після того Сталін реабілітував Івана Грозного, Петра, Суворова та інших. Це був період, коли ЦК партії за всяку ціну хотів зв'язати совєтський режим з російською минувшиною та її традиціями. Всіх, що не погоджувалися з цією політикою, тавровано як „ліво-ухильників".

Після закінчення війни Сталін на бенкеті в Кремлі підніс тост за „великий російський народ, який врятував Совєтський Союз". Сталін не помилився і лише чекав нагоди, щоб розправитися з неросійськими народами за „зраду вітчизни". І 14-го серпня 1946 року почався період „ждановщини" з його новими репресіями, вивозами до концентраційних таборів та нагінкою на „буржуазних націоналістів". Перед смертю Сталін підготовляв нову „єжовщину".

Від 1954 до 1956 року московська політика супроти України була досить ліберальною. Причина цього полягала в тому, що Берія і Хрущов, які правили Совєтським Союзом, вели між собою позакулісову смертельну боротьбу. Поневолені народи Берія вирішив використати як інструмент, з допомогою якого він може здобути повноту влади. І тут вперше почала відігравати Україна важливу ролю у внутрішніх справах СССР. Берія усунув Мельникова з посту першого секретаря УКП за „нарушення принципів ленінської національної політики", а на його місце поставив Кириченка. Але цей останній, давній приятель Хрущова, коли прийшло до відкритої боротьби між Хрущовим і Берією, кинув увесь комуністичний апарат УССР на підтримку Хрущова. Берію розстріляли, а Хрущов розпочав свої реформи.

Від 1952 року, коли українців в КПУ було 676,190, це число в 1961 р. зросло до 1,095,250. Крім того, щоб продемонструвати свою „вдячність" українцям, Хрущов, скориставши з нагоди святкування 300-річчя Переяславської угоди та „возз'єднання" з Росією", приєднав до України Крим. Україну зроблено „партнером" Росії, а український народ першим після російського народом в Совєтському Союзі. Але цей період „дружби" незабаром скінчився. Уживаючи всіх аґітаційних і адміністраційних заходів, Хрущов вислав на цілинні землі близько мільйону молоді з України і, сконсолідувавши свої сили, звернувся до політики Сталіна, зокрема політики „злиття націй". Новий хрущовський закон з 24 грудня 1958 року у великій мірі прискорює процес насильної русифікації.

Академія Наук УССР — це тільки інструмет московського імперіялізму, керований москалем О. Палладіним. Усі підручники в українських школах перекладається з російського. Щоб одержати нагороду Леніна, кожна наукова праця має бути написана російською мовою. Українські студенти на 85% мусять користуватися московськими підручниками. Вже в 1956-60 роках в неросійських республіках наука була зрусифікована на 85.6%. З усіх 35,426 українських науковців в 1960 році лише 22,523 або 63.6% працюють в Україні, а решта змушені працювати поза її межами. 20% української інтеліґенції та 22.8% її населення живе в СССР поза Україною.

Такий вигляд має російська колонія, Україна.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вичитав я дуже сумну вістку, що трудолюбивий наш працівник — наш, бо то був добрий син українського народу — помер несподівано в середньому віці...

Я уважаю, що найкращим пошануванням осіб, які заслужилися своєю активністю, є збірка на фонд Катедри Українознавства, яка конечно потрібна, щоб спростувати брехню, яку написали і сказали російські професори з 76 російських катедр, тоді як ми ще не маємо жадної, бо українська спільнота не розуміє значення такої катедри.

Отож чекає на нас праця над створенням Катедри Українознавства.

Тиждень тому я вислав на фонд катедри других 100 дол. Я старий, небагато заробляю і дав уже 200 дол, а деякі наші головачі, на губу патріоти, ще й донині нічого не дали. Чому?

Святослав Зобнів

Рочестер, Н. Й.

У „Свободі" з 12 листопада автор допису про Франківську академію, яка відбулася 29 жовтня ц. р. у Вотервліті, невірно представив організаторів свята. Згідно з його дописом цю імпрезу влаштував спільний Франківський комітет, створений з представників Відділів УККА у Вотервліті.

Для вияснення цієї справи, як член святочного комітету, подаю, що у Вотервліті є лише один Відділ УККА, а свято відбулося стараннями та заходами трьох Відділів УККА в Трой, Вотервліті та Коговзі.

мґр Юліян Бачинський

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(123)

Франко співпрацював і редаґував радикальні видання та й сам не відносився до релігії так, як цього вимагали релігійні провідники. Яку опінію міг видати про Франка тодішній релігійний провідник галицьких українців?

Франко пізніше подбав про охрищення своїх дітей. Василь Щурат згадує, що проф. Каспрович був „кумом Івана Франка, бо держав до хреста найстаршого Франкового сина Андрія" (І. Франко у спогадах, ст. 575). Про охрищення Петра і Анни — згадує Анна Франко-Ключко (Іван Франко і його родина, ст. 18). Та навіть коли б митрополит Сембратович і не виступав проти Франка, то однаково польська адміністрація не дала б прихильної опінії Франкові, боячися здібностей, які новий професор міг би використовувати для добра українського народу.

„Ти знаєш, знов висувають мою кандидатуру на посла — сказав Франко дружині"

Такими словами почалася розмова поета з дружиною Ольгою перед виборами до австрійського парляменту, які відбулися в березні 1897 р. Це вже вдруге кандидував Франко на посла (депутата) до Відня, бо перший раз він був кандидатом в 1895 р., коли відбувались додаткові вибори до парляменту з округи Перемишль-Мостиська-Добромиль. Вибори ці відбулися 31-го жовтня.

Тоді в Австрії не було загального, рівного і безпосереднього таємного голосування. Виборці були поділені на курії, залежно від розміру податків. Значна частина населення зовсім позбавлена була права голосувати, зате кожний шляхтич мав безпосередній голос. М. Возняк подає таку статистику в цій справі:

„Один селянський депутат (посол) в Австрії заступав інтереси 75,000 населення, один промислово-торговельний посол — коло 20,000, а один шляхетський (дідичівський) коло — 50 людей" (М. Возняк, Виборче беззаконня проти Івана Франка. І. Франко. Статті і матеріяли, т. І, ст. 66).

М. Возняк докладно описав ці вибори та те, як поліційні аґенти, сама поліція та польська повітова й міська адміністрації переслідували Івана Франка, який кандидував на посла з повицої виборчої округи (там же, ст. 65-87).

Сам Франко описав ці вибори у віденському тижневику "Die Zeit" з 9-го листопада 1895 р. під назвою „Найновіші галицькі вибори". Проти Франка кандидував польський шляхтич Павло Тишковський, власник багатьох посілостей у Добромильському повіті, який старався про цей пост після смерти свого батька Антона. Франко кандидував від Радикальної партії.

Селянський виборчий комітет у Перемишлі видав таку виборчу відозву, закликаючи голосувати за Франка:

„Він хлопський син, вихований у чорній біді, на чорнім хлібі, на несоленій капусті. Ціле життя своє боронив Іван Франко хлопської справи. За справу хлопську він терпів страшні переслідування, але панам різати правди не перестав. Газетами, книжками і віршами він указував на нужду хлопську, на кривди хлопські. Івана Франка ми бачили на мітинґу в Перемишлі і в Мостиськах, ми чули його золоті слова і ми полюбили його сердечно. Хай їде до Відня! Хай там як депутат розкаже, в якім ярмі ми ходимо. Браття селяни, оберем Івана Франка зі Львова одноголосно депутатом до Відня!" (Возняк, ст. 73).

Про виборчі надужиття писав Франко в "Kur. Lw." (ч. 305) таке: „Після передвиборчого зібрання в Перемишлі заарештували беззакидно д-ра Івана Франка, одночасно в Добромилі заарештували селянина Муштука за аґітацію за д-ра Франка і 16 годин тримали без харчу в громадському арешті. Тиждень пізніше так само за аґітацію заарештував в Устриках селянина Петра Новаковського міський служка; передвиборче зібрання в Мостиськах розігнали жандарми й заарештували його голову Вяч. Будзиновського; в Добромилі не дозволила влада жадного мітинґу, жадного зібрання; віче виборців у Перемишлі в минулу неділю заборонили; правибори в Медиці провели підступно, правибори в Болестрашичах скасували без причин" і т. д. (там же, ст. 74).

Як ми вже згадували, вибори були посередні; це значить, що селяни голосували на кількох так званих правиборців, і аж ті голосували на посла. Тому число виборців було невелике, і легко було „купувати" голоси, або якимсь іншим способом перетягати виборців на кандидата, якого підтримував уряд за допомогою жандармів та своїх урядовців. Внаслідок шахрайств, погроз, підкупства і провокацій Тишковському вдалося здобути аж 494 голоси, а на І. Франка, нібито, впало тільки 122 голоси.

***

Навчена досвідом із 1895 р., дружина Івана Франка пані Ольга відраджувала свого чоловіка кандидувати. Вона сказала йому: — Знову висувають, вже ти кандидував і нічого не вийшло, знов пани не допустять. Але Іван Франко заявив, що мусить прийняти кандидатуру, бо виборці вимагають.

(Далі буде)

Ню Гейвен, Конн.

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ ПРО IX КОНГРЕС УККА

(М. Я.) 5 листопада відбулася заходами УККА, Відділ Ню Гейвен, звітна доповідь про IX Конгрес УККА. Доповідь виголосив голова Відділу УККА д-р Михайло Снігурович. На вступі прелегент зазначив, що буде старатися, можливо об'єктивно передати перебіг Конгресу, здержуючись від коментарів над поодинокими виступами. В одногодинній доповіді голова проаналізував працю цього Ювілейного Конгресу, вказуючи на його світла і тіні. Доповідь була доповнена враженнями поодиноких делегатів — учасників конгресу.

По доповіді розвинулася широка дискусія, в якій брали участь: пані Витвицька, Данко, Марків та панове: Добчанський, Заковоротний, д-р Кизик, Пушкар, мгр Телюк, Федорович та інші. Дискутанти, ставлячись позитивно до проробленої праці УККА в минулій каденції, висказали невдоволення ізза браку єдности серед українського громадянства у важливих життьових справах для нашого народу.

В заключному слові прелегент вказав, що розв'язка цілого ряду питань, зв'язаних із працею УККА, є складна та вимагає доброї волі всіх контрагентів. До цієї розв'язки належить прямувати в ім'я добра української спільноти в діяспорі, та української справи взагалі. Візвав працею Відділів на місцях, вплачуванням Народного Фонду чинно доказати, що нам усім дорога справа, яку заступає УККА та його провід. Об'єднати довкола відділів УККА всі прошарки нашої суспільности, всі політичні партії, всі організації і товариства, і щойно тоді через своїх делегатів добитися такої єдности в проводі УККА.

У Вінніпегу відбулася зустріч в справі п'ятдесятріччя жіночого руху в Канаді

Вінніпег. — З приводу створення 3-го грудня 1916 р.в українській столиці Канади — Вінніпегу першої української жіночої організації відбуто недавно зустріч її основниць із дослідницею жіночого руху, Іреною Книш, яка готовить до друку ювілейне видання. Ці роковини зорганізованих українок збігаються з півсторіччям жіночої рівноправности в Канаді, бо в тому ж самому 1916 році манітобська легіслятура перша в Канаді надала жінкам право голосування. Всупереч проявам расової дискримінації з боку англомовного жіноцтва українки розвинули жваву громадську роботу, м. ін. негайно видали многотисячним тиражем відозву до своїх землячок, щоб узяли масову участь у виборах до парляменту. Збережений примірник цієї півстолітньої Відозви разом із її одноліткою першою Книгою протоколів „Українського Жіночого Просвітного Товариства" оглядають на світлині приявні (сидять зліва): Анна Гавірко (голова імпрезової секції), Марія Боянівська (перша голова Т-ва), Анна Ферлей (секретарка, дружина першого посла, Т. Ферлея), Ірена Книш, Франциска Боднар (членка Управи), Марселя Тацюк (членка Контр. комісії); стоять:

Ольга Лучкович - Арсенич (голова статутової комісії, сестра першого федерального посла й дружина адвоката — відомого діяча), Климентина Пасічняк (чл. Управи), Юлія Власюк-Бачинська (членка імпрезової секції й дружина спікера манітобського парляменту), Марія Коваль (членка управи), Анастазія Зюбрецька (голова контр. комісії).

Живуть ще в інших місцевостях Канади а навіть у ЗДА заслужені піонерки, що прокладали славний шлях українського жіноцтва до розбудови нашого національного життя в Новому Світі. Сердечно згадувано їх при зустрічі: хай здоровиться Їм і многолітствуться! Їхній засів увінчався щедрими плодами.

Проф. д-р Володимир Богун-Чудинів був предсідником на науковій конференції математиків-альгебристів

Ню Бронсвік (ОА). — Д-р Богун - Чудинів, звичайний професор математики Сетон Голл університету, був запрошений Американським Науковим Товариством бути предсідником на сесії математиків - альгебристів, під час літнього з'їзду математиків Північної Америки, що відбувся при кінці серпня ц. р. в університеті Ратґерс, в Ню Бронсвіку, Н. Дж. На цьому з'їзді він виголосив також свою доповідь н. т. „Про узагальнені н-рядні і подвійні н-рядні системи та їх застосування".

Проф. Богун - Чудинів працює від довшого часу, в ділянці неасоціятивної альгебри, над альгебричними звенами (лупис) і їх репрезентацією через н-рядні системи. Такий підхід до цієї проблеми є його оригінальним винаходом. Його праця в тій ділянці, під заголовком „Клясифікація і комплетне вичислення подвійних звен і подвійно ідемпотентних квазі - груп здефініованих узагальненими потрійними системами", була прийнята Комітетом Міжнародного Конґресу Математиків, що відбувся в Москві, в серпні 1966 р. Абстракт цієї праці появився вже в публікації конґресу п. н. „Тези коротких наукових доповідей", що вийшла у Москві в мовах московській, англійській, французькій і німецькій.

Про свої досягнення професор Богун-Чудинів доповідав також на Конґресі Математиків Німеччини (Дойче Математікер Ферайніґунґ) у Фрайбурзі, як рівнож на Канадійському Математич. Конґресі в Шербруку, Квебек, що відбувся 6-10 червня 1966 р. У квітні 1966 р. мав він доповідь на з'їзді Американського Математичного Товариства в Ню Йорку, в готелі Валдорф - Асторія, а в травні 1966 р. — на спеціяльному кольоквіюм Ґрадуейт Дивижен, Сити Університету в Ню Йорку, присвяченому проблемам стосованої комбінаторичної аналізи. Проф. Богун - Чудинів продовжує далі свої дослідження і виступить з новими тезами, на з'їзді математиків в Ню Йорку, в лютім 1967 року. Наприкінці треба відмітити, що проф. Богун - Чудинів виголосив також кілька доповідей на Наукових Конференціях Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА, на форумі Математично - Природописно - Лікарської Секції.

ДОЩІ І ЗЛИВИ НАД КАРПАТАМИ

22-го жовтня в Карпатах і в Прикарпатті були сильні громовиці. Вони супроводилися дощами і зливами.

Громовиці в жовтні — рідкісне явище, — сказав інженер - синоптик Львівської метеорологічної станції Н. Ротач. (З „Радянської України" 23 жовтня).

● У Данії Найвищий Суд одноголосно вирішив, що треба передати до університету в Рейкявіку в Ісляндії 2,000 безцінних рукописів, що їх дарував університетові в Копенгаґені, Данія, 200 років тому один ісляндський професор. Суд станув на становищі, що ті рукописи — національний скарб ісляндців і тому не можна ставитись до них, як до приватної власности, що нею власник міг розпоряджатись, як йому хотілося на смертній постелі.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими та Товаришами Зброї, що по короткій і важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, дня 23-го листопада 1966 р. в Шикаґо заснув у Бозі, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ТЕОДОР УРБАН

б. Український Січовий Стрілець, учитель і управитель народних і нижчих середніх шкіл, народжений 9-го вересня 1893 р. в Татарах б. Самбора.

Похорон відбувся в суботу, 26-го листопада 1966 р. з похоронного заведення Музики до Катедрального Храму св. Миколая в Шикаґо о год. 8:30 рано, й на цвинтар св. Миколая в Шикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У смутку залишені:
дружина — ВАНДА
донька й зять — ІРЕНА й д-р ПЕТРО СТЕРЧО
син — МИХАЙЛО
внуки — ОЛЕНКА, ЮРЧИК і МАРУСЯ
Брати та Рідня в ЗДА, Канаді й Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в четвер, 24-го листопада 1966 року відійшов у Вічність на 82-му році життя мій Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ЙОСИФ ЧЕМЕРИНСЬКИЙ

ПОХОРОН — в понеділок, 28-го листопада 1966 р. з похоронного заведення П. Яреми до української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:
донька — ЄВГЕНІЯ
внука — ОКСАНА з мужем
правнуки: ОКСАНА, РОМЦЯ і ЛЯРИСА

ГОЛОВНА УПРАВА та УПРАВА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОГО ВІДДІЛУ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ

діляться сумною вісткою, що в середу, 23-го листопада 1966 року відійшов у Вічність

бл. п. інж. ОЛЕКСАНДЕР ГЛАДИШОВСЬКИЙ

був. член Управи Т-ва і визначний громадянин.

Похорони відбулися в суботу, 26-го листопада 1966 року на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОДЯКА

З Волі Господньої відійшла від нас у Вічність в Джерзі Сити наша Найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

бл. п. КАТЕРИНА ЧУЙКО

похорон Якої відбувся 9-го листопада 1966 року.

Цією дорогою складаємо нашу щиросердечну подяку Всечесним Отцям за відправлення похоронних обрядів, Впр. Сестрам школи св. ап. Петра і Павла, Родині, Приятелям, Парафіянам, Учням 8-ої кляси Школи св. Петра і Павла та Всім, які взяли так численну участь в похороні.

Дякуємо за пожертви на Служби Божі, за вінки і квіти — зокрема Станиці Пласту в Джерзі Сити та Пласт-Приятові за пожертву на народні цілі.

Хай Господь наділить щедрими ласками Всіх, що несли нам моральну підтримку та віддали останню пошану нашій Дорогій Покійній.

В глибокому смутку:
чоловік — СТЕПАН
син — РОМАН
донька — ГАНЯ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в середу, 23-го листопада 1966 р. відійшов від нас у Вічність, після довгої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни наш Найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

БЛ. П. ІНЖ.

Олександер ГЛАДИШОВСЬКИЙ

Член Української Дипломатичної Місії УНР в Швайцарії і Данії, громадський діяч Лемківщини, б. командант табору „Орлик" в Берхтенсґадені, довголітній секретар Головної Управи „Самопомочі" в Ню Йорку, член Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА), член Т-ва Українських Інженерів та член багатьох українських установ і організацій.

Панахида відбулася в п'ятницю, 25-го листопада ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми.

Похорон відбувся в суботу, 26-го листопада 1966 року на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
доньки: ОЛЯ САВЧУК
НАДІЯ ШМІҐЕЛЬ
зяті: ЗЕНОН САВЧУК
МИРОСЛАВ ШМІҐЕЛЬ
внуки: ХРИСТЯ і ПЕТРУСЬ ШМІҐЕЛЬ
РОКСОЛЯНКА і НАТАЛКА САВЧУК

Бруклинська парохія...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ся Служби Божої відбувся у великій залі школи св. Духа величавий Бенкет, в якому взяли участь Стемфордський Владика Кир Йосиф Шмондюк, 30 священиків та 380 світських осіб. Бенкет відкрив голова Ювілейного Комітету д-р М. Зарицький, який покликав на тостмайстра адвоката Романа Гуглевича. Молитву провів о. прелат Прийма, а промову про життя Ювілята виголосив шкільний товариш із Львівської гімназії, д-р медицини Володимир Семків. Він говорив про довгий життєвий шлях Ювілята на рідних землях та на еміграції, куди Ювілят мусів виїхати від польського переслідування, та про його працю на вільній американській землі, де він вже 30 років працює для добра української церкви і свого народу. Тостмайстер Р. Гуглевич представив всіх священиків та гостей при головному столі, між якими був і головний предсідник УНСоюзу та екзекутивний віце-президент УККА п. Йосип Лисогір із дружиною та представники краєвих і місцевих організацій і запрошені гості. Пан тостмайстер відчитав і численні письмові привіти, між якими були привіти від Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, від Філядельфійського Митрополита Кир Амвросія Сенишина та від канцлера Шикаґівської Епархії о. прелата Паски і від десятків представників різних Товариств і Організацій та від численних приватних осіб і священиків. Тостмайстер попросив до слова о. протоігумена оо. Василіян М. Когута, який вітав о. Ювілята як довгого знайомого і як ревного працівника на церковному і народному полі. Під час прийняття відбулася мистецька програма, в якій панна Л. Пелех виконала дві точки на фортепіяні; шкільні дівчатка віддеклямували поезію Б. Лепкого „У мене був свій рідний край"; Е. Курій деклямувала поезію Л. Українки „До тебе, Україно" і Д. Костик — „До стіп Твоїх" Уляни Кравченко. Лев Рейнарович відспівав „Молитву" з опери „Фавст" і „Родимий краю", а хор церкви св. Духа відспівав під проводом Лева і Йосифа Рейнаровичів „Молитву за Україну" Ніжанковського, „Ой зійшла зоря" Леонтовича і „За волю України" М. Фоменка. При фортепіяні був проф. Т. Левицький. Присутні щиро дякували виконавцям мистецької програми. Тостмайстер попросив Владику Кир Йосифа до слова, який в гарних і переконливих словах говорив про покликання Богом до своєї служби священиків та монахинь. Владика казав, що найбільший вплив на те, чи їхні діти підуть на службу Богові мають в першу чергу наші українські родини, від яких діти вчаться християнського життя, яким пізніше живуть до смерти. Наприкінці говорив о. Ювілят, який оповідав, як його Бог покликав до праці для Нього. Отець Ювілят дякував Богові за це, своїм родичам, своїм учителям і професорам, яким зложив подяку на руки присутнього д-ра Луки Луцева, який вчив його в славній Рогатиській гімназії. Ювілят дякував Владиці, оо. прелатам, священикам за те, що своєю присутністю вшанували його свято. Подяку для священиків Ювілят склав на руки найстаршого з них о. Юрія Менцінського. Ювілят дякував Ювілейному Комітетові на руки д-ра М. Зарицького та всім гостям, парохіянам і виконавцям програми. Тостмайстер повідомив, що о. Ювілят з приводу свого свята жертвував на Семінарію в Стемфорді $1,300 і на сплачення довгу за школу $2,000. Кінцеву молитву провів о. Василь Федащ, після чого тостмайстер Р. Гуглевич, який дуже добре виконував своє завдання, подякував всім за участь та закрив Бенкет. Присутні подивляли наприкінці 10 гарних образів Ювілята, бо він у вільних хвилинах займається малярством.

● **У столиці Південного В'єтнаму**, де за час війни буйно процвітає чорний ринок, переведено в минулу середу вперше велику поліційну облаву на паскарів. Поліція широким колом окружила майдан і бічні вулички, в яких стояли сотні прилавок з усяким майже виключно американським добром, та все те добро вантажила на вантажні авта, вивозила на недалеке урвище, обливала ґазоліною і спалила. Крадіж американських достав і скеровування їх на чорний ринок — це одна з великих болячок американсько-в'єтнамських взаємин.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

15-го грудня 1966 року

ТАРЗАН ч. 5724. Нові вороги!

Дивовижня постать підкрадалася до виступу льодовика, а тоді кинулася з наскоку...

Швидким, хвилевим джіюджітсу мавполюд повалив на землю ворога...

Але нагло хрипкий голос з-поміж виючого вітру закликав. — Ви мусите звільнити його, інакше вас негайно застрелять!